

विसिस्टिकरण तालिका २०८०

भुवः बान्तावा राइ
अखोमः ५०

दुमः ८
बेनः २ लोन्टोक

खिप	छेन मेत्मायु पक्ष	ताय	बोध	याइम	बड	सेन्मायु खिप कि खिप भार			अछुदुम
						भारायु	लामायु खिमप	खिप भार	
१	सान्लाफान्मायु	१				१	१	२	खिपदा याइमायु लिसाओ फेक कातेत सान्ला पसा मोसोओ अफाननेन तोइओ सान्ला खालि ठोइदा भेम्सा छापमायुखिपदा छाप मेत्मा । (सान्ला पमा योक्दा अक्तेत मुवाकोइ यावा पमा)
२	सान्ला सिन्मायु	१				१	१	२	पर्यायवाचि १, विपरीतार्थि १ अनेकार्थि १ कि समावेसक/लघुतावाचि सान्ला/भारा सान्लादाइका अक्तेत छुक वात्ति सेन्मायु पसा सइकेतओसा खालि ठोइ भेम मेत्माचि ।
३	याइला रचना			१		१	१	२	उखान वा टुक्कादाइका १, अनुकरनात्मकदाइका १ छुक वात्ति हवातेत सान्ला पसा मोसोओ अफान याइलादा याइ मेत्मायु ।
४	याइला मायु			१		१	१	२	अक्तेत सान्लादा अक्तेत ओन अतोइनिनओ ह्रस्व १, छापमायु सिन्मेतदाइका १, पदयोग/पदवियोग, चन्द्रबिन्दु/शिरबिन्दु, य/ए, ट/त, ओ/वो दाइका अक्तेत छुक वात्ति अतोइनिनओ याइला पसा तोइलो छाप मेत्माचि ।
५	सान्लावर्ग	१				१	१	२	न ^१ , सर्वनाम, नडचोड कि क्रियापददाइका सुम्कातेत लेका कि क्रियायोगि, नामयोगि, संयोजक, विस्मयादिवोधक कि निपातदाइका अक्तेत सान्ला छुक वात्ति याइलादा रेखाइकित पदओ वर्ग सिन मेत्माचि ।
६	बेन/पक्ष कि फान्मायु			१		१	१	२	काल कि पक्षदाइका हवातेत कि भाव/अफानदाइका हवातेत धातु सिन्मेत मुसा खालि ठोइदा भेम्सा याइला छाप मेत्माचि ।
७	याइला मायु			१		१	१	३	लिम, वचन कि पालामदाइका १, प्रेरनार्थदाइका १ कि याइलादाइका १ छुक वात्ति भाराक सुम्कातेत याइला पसा छेक्मायुदाओ खाम्मेत ओन्सामि याइला फान मेत्मा ।
८	भुड सेनलामायु		१			१	१	४	कोइ गद्य विधादाइका बडुदेदा १२५ सान्लातारिओ अनुच्छेद (अदृष्टांश) पसा १/२ याइलादा लामाउ तावो खालाकओ ताया, बोध, बडुदे लेमायुदाइका अ-अक्तेत सेन्मायु मुसा फेक कातेत सेन्मायुचि सेन्सा लामायु छाप मेत्माचि ।
९	गद्य भुव				१	१	१	४	खिप्लाभुव ^१ दाओ गद्य विधाओ खिपदाइका १०० सान्लातारिओ गद्यांश पसा ४ कातेत छापमायुचि छापसा अक सुम्काभुव ^१ दा चुक छापमायु छाप मेत्माचि ।
१०	दोदुम/हाइपोक कि अलेन्कोन/संवाद/मनोवाद				१	२	१	४	दोदुम कि हाइपोकदाइका कोइ अक्तेतओ दुम छापमायुदा दोदुम कि हाइपोक छाप मेत्माचि कि अलेन्कोन/चेपमायु/मनोवाद छापमायुदाइका १ सेन्मायु सेन्सा लामायु छाप मेत्माचिकि भाराक हवातेत सेन्मायुचि सेन्माचि कि कोइ अक्तेतओ लामायु छाप मेत्माचि ।
११	खिम छाप्लाहान/निवेदन/व्यावसायिक/टोइकामि छाप्लाहान			१		२	१	४	व्यावहारिक रचनालाम्पा छाप्लाहान (खिमदाओ/निवेदन) छापमायुदाइका अक्तेत कि नुकोइला सावानाम, सायाचो ^१ छाप, बुत्मायु छापदाइका कोइ अक्तेत मुसा हवातेत सेन्मायुचि सेन्माचि कि कोइ अक्तेतओ लामायु छाप मेत्माचि ।
१२	भुड/पद्य भुव ^१ ओ खिप				१	२	१	४	खिप्लाभुव ^१ हुतदाओ खिपदाइका विधा लासा अफाननिन वात्ति कोइ हवातेत खान्नुओ छाप्लापेलेमचि पसा कोइ अक्तेतओ दुम फो ^१ मेत्माचि ।

१३	सन्दर्भदा युओ चित्को लामायु (खिपदाओ खिप्पायु चुक्ओ)		१			२	२	५	(क) खिप्लाभुदाओ दोदुम कि सालाम विधादाइका कोइ छाप्यायु पसा सन्दर्भ, दुमभु, तोदुम, खाय, दुमकक्मा, मेत्मावाओ खाम्पायु, हाक्मायु इनुदा तोओ ३/४ याइलादा लामाउ ताओ खालाक सुम्कातेत लेका सेन्मायुचि कि लामायु छाप मेत्माचि । (ख) खिप्लाभुदाओ फेछाप कि हापोक विधादाइका कोइ छाप्यायु पसा सन्दर्भ, दुमभु, तोदुम, खाय, दुमकक्मा, मेत्मावाओ खाम्पायु, हाक्मायु इनुदा तोओ ३/४ याइलादा लामाउ ताओ खालाक सुम्कातेत लेका सेन्मायुचि कि लामायु छाप मेत्माचि ।
१४	सन्दर्भदा तोओ बड्ढे मेत्ओ लामायु				१	२	१	५	खिप्लाभुदाओ पाक्मायु (सालाम/दोदुम/हाइपोक/फेछाप/प्रबन्ध/कोन्मायुदुम/चेप्पायु) खिपदाका खालाक-खालाकओ हवाविधादाइका खिपओ इन्नि छाप्ला पसा मोसोओ लाम्पा दुम फोम्पायु, फेमायु कि लेसामि सिन्टामि सिन्मेत मुमा खालाकओ कोइ हवातेत सेन्मायुचि पसा अक्तेतओ लामायु छाप मेत्माचि ।
१५	फेछाप छाप्यायु				१	३	१	५	आत्मपरकदाका १ कि वस्तुपरकदाका हवातेत छुक वालि कोइ सुम्का अछे पसा कोइ अक्तेत अछेदा १२५ सान्ला मान्चुक्माड फेछाप छाप मेत्माचि ।

सेन्मायु बने मुमा योक्दा खिप हवाखेपि अतानिन वालि मुमादोत ।

खिप ६ कि ७ ओ निम्पा सेन्मायु एम्मा योक्दा छान ८ ओ विसिस्टिकरण तालिका ओन्सामि दु ६ कि ७ ओ झाराक भुचि पाक्सा सेन्मायुचि बने मुमाचि मदोत ।

द्रष्टव्य

- (क) ताया : अछे दुम, तोक्मायु यखान, लासा मित्मा कि खो खाम्पायुओ चाम्माखाम्पायु मुमा खालाकओ सेन्मायुचि ओदाका सेन्माचि मलि ।
- (ख) बोध : तायामिचिआ मचिन्नानान्चिन हेदा अलेओ दुमओ चाम्माखाम्पायु मुमा खालाकओ सेन्मायुचि सेन्माचि मदोत ।
- (ग) याम्पायु : ओदा याम्पायु ममुवाओ, लासा तोम्पायु कि अलेन्कोन लेमायु दुमचि सेन्माचि मदोत ।
- (घ) बड्ढे लेमायु : दुम फोम्पा, दुम फेमा, चेप्पायु कि र दुम सात्मा लेमायुओ सिन्मायुओ दुमदा सेन्मायुचि सेन्माचि मदोत ।